

Začetek delovanja Štajerske sekcije DOPPS

//Franc Janžekovič

Leta 1988 nas je bilo kar nekaj Štajercev aktivno vključenih v delovanje DOPPSa. Ob številnih skupnih opazovanjih in obročkanjih ptic ter vožnjah na sestanke društva v Ljubljano, ki so takrat trajale dobre tri ure v eno smer, so se nam porajale ideje o ustanovitvi štajerske sekcije DOPPSa. Resne aktivnosti okrog formalne ustanovitve so se pričele jeseni 1988, o ideji smo se pogovarjal tudi na izvršilnem odboru, predstavljena pa je bila tudi na Skupščini društva v februarju 1989.

Ustanovni sestanek Štajerske sekcije je potekal marca 1989 na Pedagoški fakulteti v Mariboru, slavnostna govornika pa sta bila prof. dr. Marijanca Markič in mag. Matjaž Jež. Jedro sekcije so takrat tvorili F. Bračko, F. Janžekovič, B. Štumberger, M. Vogrin, poleg njih pa še M. Vamberger, R. Koražija, Z. Belec, I. Vreš in številni »podmladek«: A. Bibič, J. Gulič, Ma. Vogrin, D. Denac, L. Božič, V. Obradović in drugi. Sprejeli smo program dela Štajerske sekcije, ki je obsegal 15 točk, prostorsko pa smo se usmerili v Pomurje in Podravje. V mislih smo imeli aktivno sodelovanje pri društvenih akcijah in pripravi ornitoloških atlasov, od slovenskega in jugoslovanskega do regionalnih, kakršen je takrat potekal na Ljubljanskem barju. Veliko energije smo usmerjali v naravovarstvena prizadevanja, predvideli smo sodelovanje z zavodi za varstvo narave in drugimi domačimi in tujimi ornitološkimi in naravovarstvenimi organizacijami, prizadevali smo si za zavarovanje območij ob Muri. Načrtovali smo sodelovanje s šolami in popularizacijo ornitologije. Sodelovanje s šolami se je kasneje precej razmahnilo, saj smo opravili nič koliko ornitoloških naravoslovnih dni, začeli pa so se tudi prvi mladinski raziskovalni tabori s skupinami za opazovanje ptic, kasneje pa tudi tabori s samo ornitološkimi vsebinami. Med najpomembnejše cilje, poleg popularizacije ornitologije, uvrščam začetek projekta lokalnega ornitološkega atlasa Drave med Mariborom in Ptujem. Vodja in organizator projekta LOAD je bil Franc Bračko, ki je z neizmernim nav-

dušenjem in voljo ter ogromno količino vloženi terenskih dni opravil večino kartiranja. Rezultati kartiranja so bili predstavljeni v tematski številki *Acrocephalus*, posvečeni reki Dravi.

Delo Štajerske sekcije je bilo v njenem začetku tesno prepleteno z delovanjem društva in zato ni mogoče razlikovati med vsebinami, realiziranimi znotraj »matere« oz. »hčere«. Vendar, če se s časovno razdaljo dobrih 15 let ozrem na takratno raven dela, ki je temeljila izključno na voluntarizmu in »zanesenosti«, in današnjim stanjem in organiziranostjo DOPPSa, vidim, da so bili narejeni izjemni kakovostni preskoki. Kakovostna rast društva je bila mogoča samo z osebno in strokovno rastjo že zgoraj omenjenega »podmladka«. Največji prispevek Štajerske sekcije k razvoju ornitologije na Slovenskem je po moji oceni prepoznavanje »ptičarskih« dispozicij in razvoj teh nagnjenj pri nekaterih šolarjih, ki so zrasli v cenjene strokovnjake in znanstvenike na področju ornitologije. ●

3: Izleti na Ljubljansko barje so vedno pritegnili veliko število ljudi. Ptičja bera je bila na moč raznolika: od kanje (*Buteo buteo*), sive vrane (*Corvus cornix*) in srake (*Pica pica*) pozimi do prvih prib (*Vanellus vanellus*) in velikih škurhov (*Numenius arquata*) spomladi ter pobježnikov (*Charadriiformes*), rac (*Anatidae*) in ujed (*Accipitriformes*) ob jesenskih poplavih.
foto: arhiv DOPPS

4: Zgodovinski posnetek izleta na Ptujsko jezero leta 1992. Priložnost za opazovanje ptic, krepitev vezi in snovanje novih idej. Ste že prepoznali koga na sliki? Namig: gospod na sredini v črnem je Vekoslav Lašič.
foto: Franc Bračko

Štajerska sekcija

//Matjaž Kerček

1: Akcija Štajerske sekcije z najdaljšo tradicijo je čiščenje manjšega ptujskega otoka pred začetkom gnezditvene sezone. Na njem zadnja leta množično gnezdijsko rečni galebi (*Larus ridibundus*). Brez rednega upravljanja otok ne bi bil primeren gnezdišče močno ogroženih vrst ptic. foto: Damijan Denac

2: Poleg struktur za zavetje pred dežjem in vročino smo na betonskih podstavkih, kjer gnezdijsko navadne čigre (*Sterna hirundo*) in rečni galebi (*Larus ridibundus*), namestili tudi žičnato ograjo, ki mladim preprečuje, da bi popadali v Dravo. foto: Damijan Denac

3: V okviru sekcije redno organiziramo naravoslovne dneve in predavanja za učence in dijake po SV Sloveniji. foto: Damijan Denac

4: Namestitev gnezditvenih podstavkov za belo štorčlo (*Ciconia ciconia*) je organiziral Dominik Bombek (desno). foto: Damijan Denac

V zadnjih letih je DOPPS doživel razvoj, o katerem pred dobrim desetletjem nismo mogli niti sanjati. V preteklosti je delovanje društva temeljilo na prostovoljnem delu članov. Z vse obsežnejšimi in zahtevnejšimi projekti, ki jih je opravljalo naše društvo, je nastala potreba po profesionalizaciji dela. Tako imamo danes že kar lepo število zaposlenih. Uspešno opravljene projekti govorijo v prid današnji strategiji društva. Vendar DOPPS ni podjetje, temveč društvo, merilo uspešnosti društva pa niso zgolj uresničeni projekti. Pomembne prvine društva so namreč tudi družnje, prostovoljno delo članov in dvigovanje naravovarstvene zavesti širše javnosti. Prav ta del dejavnosti društva se je v zadnjem času v veliki meri prenesel na sekcije, zato je treba njihovi dejavnosti in razvoju nameniti več pozornosti. V interesu društva je namreč, da ima številčno in predvsem aktivno članstvo. Le tako lahko uspešno uresničujemo svoje poslanstvo - ohranjanje ptic in njihovih habitatov. Tako kljub na videz dokaj velikemu številu članov nastajajo težave s premajhnim številom popisovalcev za Novi ornitološki atlas gnezdil. Vsekakor je ob današnjem načinu življenja težko najti posameznike, ki bi bili pripravljeni nameniti svoj prosti čas prostovoljnemu delu. Za večjo motiviranost članov mora biti izpolnjenih več pogojev. Prostovoljno delo ne sme biti obremenitev, ampak predvsem zadovoljstvo, ki ga prinašajo uspešno izvedene akcije ter druženje s podobno mislečimi ljudmi. Med člani mora vladati prijateljsko ozračje. To lahko dosežemo le z intenzivnim druženjem, ki presega okvire tradicionalnih izletov in predavanj. Dejavnosti morajo biti karseda raznovrstne, tako da lahko vsakdo v njih uresniči svoj interes. Obenem moramo pri članih vzbuditi občutek, da je vsak prispevek, pa naj bo še tako majhen, dragocen.

Doslej sem pisal predvsem o prostovoljnem delu in ne o delovanju sekcije. Kljub temu da je Slovenija majhna, je pisarna DOPPS za mnoge še vedno preveč oddaljena. Obenem so zaposleni praviloma preobremenjeni, da bi se

ukvarjali še s člani društva. Zato obstaja potreba po neki obliki regionalne organiziranosti. Veliko je primerov mladih obetavnih ornitologov, ki so sčasoma izgubili interes, saj so živeli daleč od Ljubljane ali Maribora. Zato imamo največ aktivnega članstva iz osrednje Slovenije in Štajerske, kjer delujeta dobro organizirani sekciji. Navsezadnje člani sekcij ne opravljajo zgolj dela v sekciji, marveč so vključeni tudi v vseslovenske projekte, kot so določitev IBA-jev in atlas, če omenim le največja. Zato bi si želel, da bi sekcije nekega dne uspešno zaživele v vseh ali vsaj v večini slovenskih regij.

Štajerska sekcija ima že dolgo tradicijo. Pri vsaki sekciji ali društvu, ki je odvisno zgolj od prostovoljnega dela članov, prihaja do nihanj v aktivnosti delovanja. Tudi naša sekcija pri tem ni izjema. Ko sem razmišljal o njej, sem imel občutek, da v preteklem letu nismo storili veliko. Ob pregledu opravljenega pa se je nabralo lepo število kljukic ob uspešno opravljenih akcijah. Nekatere so nam že zlezle pod kožo in se nam zdijo popolnoma samoumevne. Tako je december rezerviran za popis velikega srakoperja, čas okoli novega leta za mokoža, julij za belo štorčlo, pa še bi lahko našteval. V letu 2004 lahko še zagotovo izpostavim popis velikega skovika na Goričkem, ki je bil zelo velik zalogaj. Lotili smo se tudi izdelave in nameščanja gnezdilnic za pegasto sovo. Akcijo bomo nadaljevali tudi prihodnje leto in upam, da bo tudi ta postala tradicionalna. Prav kontinuiteta dela je pomembna pri delovanju sekcije. Sekcija, ki nastane le kot utrinek in nato zamre, ni dosegla svojega namena. Da dosežemo kontinuiteto, moramo v delovanje nenehno vključevati nove ljudi. Velikokrat slišim izjavljati člane, da nimajo dovolj znanja za sodelovanje v različnih projektih in akcijah. Vendar za to ni potrebno nobeno predznanje, ampak predvsem želja. Veliko akcij zahteva zgolj (ne pretežno) fizično delo, ki ga lahko opravi praktično vsakdo, pa tudi za popis ene same vrste ptic se praviloma hitro izučimo. Verjetno ima vsak, ki je priprav-

ljen plačevati članarino, vsaj nekaj interesa za naravo in ptice. Zato bi ob tej priložnosti pozval vse, ki vam ni vseeno, kaj se s pticami dogaja, da s svojimi pobudami in aktivno udeležbo v akcijah DOPPS-a prispevate svoj delež k njihovi ohranitvi. ●

5 in 6: Skupaj smo namestili 9 gnezdilnic za navadno postovko (*Falco tinnunculus*). V njih postavke v veliki večini tudi gnezdijo. foto: Damijan Denac in Luka Korošec (na sliki 5)

7: Za Evropski in Svetovni dan opazovanja ptic člani Štarske sekcije vselej predstavimo delo DOPPS tudi na Trgu svobode v Mariboru. foto: Jakob Smole

